

## عنوان مقاله:

بررسی ارتباط بین سموم خرزهره در سرم و آریتمی های قلبی در مسمومیت تجربی گوساله

## محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات دامپزشکی، دوره 56، شماره 2 (سال: 1380)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

## نویسندگان:

مهدی سخا - گروه آموزشی علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران

علیرضا خانی - گروه آموزشی علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

## خلاصه مقاله:

مسمومیت دامها با گیاهان سمی به دلیل داشتن میزان مرگ و میر بالا در موارد وقوع همواره اهمیتی ویژه را به خود اختصاص داده است. مرگهای ناگهانی و اغلب دسته جمعی ناشی از مسمومیت با گیاهان سمی می تواند سبب خسارات جبران ناپذیری گردد. خرزهره یکی از گیاهان سمی می باشد که گستردگی زیادی در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان دارد. در ایران این گیاه در بیشتر نقاط کشور یافت می شود. به دلیل سرعت رشد زیاد گیاه خرزهره و نیاز به هرس مکرر همواره خطر استفاده از برگهای هرس شده وجود دارد. تمام قسمتهای خرزهره برای دام و انسان سمی بوده اما ذکر شده است که دانه آن از سایر قسمتهای گیاه سمی تر است. رایج ترین علت مسمومیت قرار گرفتن برگهای سبز و شاخه های جوان هرس شده در اختیار دامها است. همچنین برگهای خشک باقیمانده در زیر درخت به تنهایی و یا مخلوط با علوفه می توانند موجب مسمومیت گردند. مهمترین تظاهرات مسمومیت با خرزهره تولید آریتمی یا دیسریتمی های مختلف قلبی است که به سبب گلیکوزیدهای قلبی موجود در آن می باشد. این سموم با اثر مستقیم و غیر مستقیم (از طریق عصب واگ) خود بر قلب می توانند سبب اختلال در سیستم هدایتی قلب گردند. در این بررسی ارتباط میان آریتمی های قلبی با حضور سموم خرزهره در خون و نحوه عمل آنها در خون مورد مطالعه قرار گرفته است. تعداد شش رأس گوساله نر و ماده در سن 5 تا 9 ماهگی تقسیم شدند. مسمومیت تجربی به وسیله پودر برگ خشک خرزهره در میزان کشنده و یکجا در گروه ایجاد گردید. بعد از خوراندن پودر برگ در هر ساعت یک الکتروکاردیوگرام به همراه نمونه خون از تمام حیوانات گرفته شد. ن نمونه خون بعد از تهیه ی سرم به آزمایشگاه فرستاده شد تا جهت بررسی سموم خرزهره عصاره گیری شود. بررسی الکتروکاردیوگرامها نشان داد که با جذب سموم خرزهره در ساعات اولیه آریتمی های ایجاد شده به صورت برادیکاردی آریتمی بوده که بیشتر ناشی از اثر سموم بر روی عصب واگ می باشد. با گذشت زمان و جذب بیشتر سموم کمپلکسهای شیمیایی جذب تولید شده و تاکی آریتمی های مختلف در الکتروکاردیوگرام شکل می گیرند. در تمام نمونه های منجر به مرگ، فیبریلاسیون بطنی اتفاق افتاد که در فاصله کمی سبب مرگ حیوان گردید. با بررسی منحنی تغییرات جذب سموم خرزهره که توسط دستگاه اسپکتروفتومتری ماوراء بنفش انجام گرفت، مشخص شد که جذب سموم به تنهایی نمی توانند سبب بروز آریتمی های خطرناک در حیوان شوند و به وجود آمده کمپلکسهای شیمیایی جدید در طول موج 240-260 نانومتر سبب به وجود آمدن وضعیت خطرناک و به خصوص تولید تکی آریتمی های منجر به مرگ دام خواهد شد.

## کلمات کلیدی:

مسمومیت، خرزهره، آریتمی های قلبی

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/349910>



